

Nakládání s odpady v obci

- **Odpadové plány řeší problémy s předstihem**
- **Odpady ve třech obcích České republiky**
- **Přínosy odpadové koncepce pro obec**

Vážená paní, vážený pane,

dovolujeme si vám předložit druhé číslo Zpravodaje sítě obcí směřujících k lepší recyklaci. Tentokrát popisuje systémy hospodaření ve třech obcích – Borovnici, Dubicku a Ostopovicích. Při návštěvě každé z těchto obcí se mi starostové ochotně na chvíli stali průvodci do místní historie a současnosti. I tyto obce mají problémy, které jsou dány mimo jiné socioekonomickým a demografickým vývojem. Spojuje je ale zájem o životní prostředí a obavy z narůstajícího množství odpadů.

V tomto čísle se pokoušíme objasnit význam a přínosy odpadové koncepce. Považujeme ji za základní nástroj cílené-

ho ovlivňování odpadového hospodářství v obci. Přejeme vám příjemné čtení a těšíme se na příští setkání s Vámi.

Tomáš Píkrýl, Hnutí DUHA

Opadové plány řeší problémy s předstihem

Každý subjekt, který ročně vyprodukuje nad tisíc tun nebezpečných či více než deset tisíc tun ostatních odpadů, musí mít podle zákona plán odpadového hospodářství. Tato povinnost se tedy vztahuje také na města a obce.

Ekologická organizace Hnutí DUHA v letech 2001 až 2003 pracovala na přípravě Českého národního plánu odpadového hospodářství (dále POH), tedy na plánu celostátního nakládání s odpady do roku 2013. Podařilo se do něj prosadit několik důležitých ustanovení. Stát se například zavázal že:

- bude usilovat o recyklaci poloviny všech odpadů do roku 2010,
- nebude podporovat stavby nových skládek a spaloven,
- podpoří zálohované nápojové obaly,

- upřednostní odvozný systém sběru tříděných odpadů (například pytlový),
- podpoří přeměnu skládek a sběrných dvorů na místa opakovaného použití odpadů.

Výsledky POH se ukazují už nyní. Plány na nové spalovny komunálních odpadů v jižních i východních Čechách naráží na odpor veřejnosti i politické reprezentace. Podle POH dále nemají nevýnosné spalovny nárok na státní ani evropské dotace. Trend je takový, aby investice tekly do vylepšení recyklačních služeb a ne do koncových technologií. Komplexní řešení problémů má přednost před pouhou likvidací následků.

Situaci ale komplikuje fakt, že plány jednotlivých krajů vznikaly samostatně a nejsou v souladu s národním. Kraje například ignorují recyklační cíle a počítají

s novými spalovnami. Nejinak je to v případě obcí a měst. POH tak zůstává důležitým dokumentem pro přípravu nové legislativy, dotační politiky a jiných státních aktivit.

Hnutí DUHA pomáhá s přípravou odpadového plánu několika obcím, které jej ze zákona nemusí mít. Seznaly ale, že jasná představa o budoucnosti odpadového hospodářství dokáže ušetřit peníze i řadu chybných kroků. A to je pro obce trpící nedostatkem financí velmi důležité.

Do tohoto čísla zpravodaje jsme zařadili články o třech obcích: Ostopovicích (1394 obyvatel), Dubicku (1072 obyvatel) a Borovnici (378 obyvatel). Popisujeme současný stav nakládání s odpady, na jehož základě jsme schopni navrhnout konkrétní vylepšení a změny.

Zmíněné obce produkují méně komunálních odpadů v porovnání s národním průměrem. Důvodem může být převažující vesnická zástavba. Směsné komunální odpady nechávají svážet na zabezpečené skládky. Umožňují třídění nebezpečných i ostatních odpadů. Vybírají místní poplatky za odpady. Materiálově využívají čtvrtinu všech svých odpadních materiálů, což je celorepublikově nadprůměrný výsledek

(Borovnice tohoto výsledku dosáhla pouze v roce 2004). V obcích však zcela chybí aktivity na snížení množství odpadů a podporu opakovaného použití věcí. Nevěnují se také recyklaci největší složky komunálních odpadů: biologicky rozložitelným odpadům.

Zajímavý je případ Dubicka. To staví tříděné i netříděné odpady v podstatě na roveň. Neplatí, že ke konvenčním kontejnerům to mají obyvatelé blíž. Vše se odnáší na několik sběrných míst, které mají omezenou otevírací dobu. Tříděný sběr je tak velmi efektivní. Skla připadá 20,53 kilogramů na osobu a plastů 14,62.

Co se týče Borovnice, za zmínku stojí pytlový svoz plastů a nápojových kartonů. Podobně jako v Dubicku tak lidé nemusí šlapat daleko k barevným kontejnerům. Ostopovice mají jako jedna z mála obcí v systému odpadového hospodářství vyrovnaný rozpočet. Náklady na sběr a svoz nebezpečných, tříděných a směsných komunálních odpadů činí v Ostopovicích 543 korun na osobu, v Dubicku 377 a v Borovnici dokonce 860.

Ivo Kropáček, Hnutí DUHA

Dubicko

Název obce je odvozen od dubů, dubiny, tedy od dubového lesa. Obec leží na trase ze Zábřeha do Úsova, v Úsovské vrchovině, která směrem na západ přechází od údolní nivy řeky Moravy. Katastr obce Dubicko byl intenzivně osídlen již v pravěku ve starší i mladší době kamenné. V období kultury lužické existovali jižně od obce osada i s pohřebištěm. V písemných pramenech se Dubicko uvádí poprvé již od roku 1253, kdy zdejší trz a od moravského markraběte získané území držel vladyka Beneda z Dubicka, vrchní lovcí

pozdějšího krále Přemysla Otakara II., s jehož jménem se setkáváme v listinách od roku 1238. Jeho panství zahrnovalo původně několik okolních obcí Bohuslavice, Hrabovou, Třeštinu a dnes již zaniklou osadu Ostrov.

V Dubicku se nachází několik pamětihodností:

- farní kostel Povýšení sv. Kříže, s jedním z nejstarších zvonů na Zábřežsku (pochází z roku 1476),

- márnice s raně gotickým jádrem, postavená ve druhé polovině 13. století,
- kamenný kříž s tělem Krista, vytesaný v roce 1774,

- smírčí kamenný kříž z 16. století,
- Pomník padlých – dílo významného českého sochaře Vojtěcha Suchardy, pocházející z roku 1921.

Podle zdrojů Českého statistického úřadu se počet obyvatel v obci vyvíjí takto:

rok	1900	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2006
počet obyvatel	890	932	794	825	836	1010	1004	1066	1072

V roce 2006 žilo v Dubicku:

- 189 osob ve věku 0–14 let,
- 721 osob ve věku 15–59 let,
- 531 mužů,
- 541 žen.

V obci podnikají následující subjekty:

- 2 pohostinství,
- 2 kadeřnice,
- 3 zámečnictví,
- 2 stolařství,
- 1 prodejna chovatelských potřeb,
- 2 opravy elektrozařízení,
- 2 prodejny potravin,
- 5 instalatérů,
- 3 autoopravny.

Dubicko má také devítiletou základní školu s kapacitou 350 žáků. Ve školním roce 2005–2006 ji navštěvovalo 170 dětí. V místní mateřské škole bylo ve stejném období zapsáno 29 dětí.

Současné nakládání s odpady

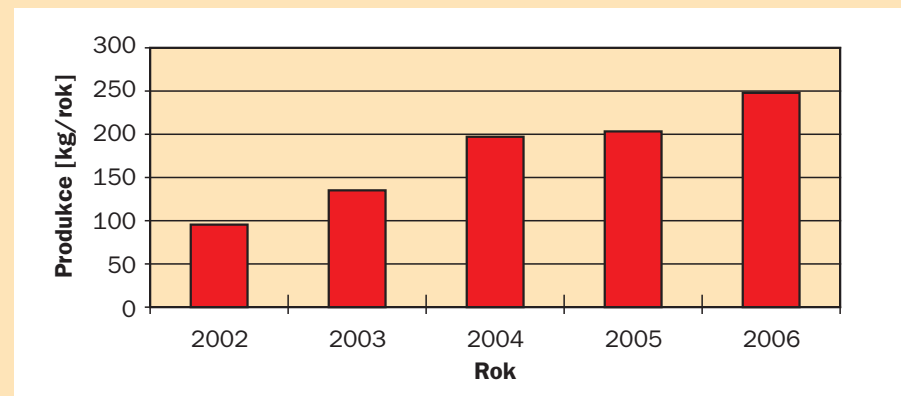
Do roku 1991 se odpady z Dubicka vyvážely na skládku za Vernerovým lomem v Hrabové. Jednalo se o první povolenou skládku na tříděný odpad v okrese a ukládaly se na ni pouze popeloviny a stavební suť. Dnes je již zaplněna a prochází rekultivací. Svoz směsného komunálního odpadu a vyříděného recyklovatelného odpadu provádí v kontejnerech vlastních obcí soukromý dopravce ze sousední obce Jiří Lang. Směsný komunální odpad se ukládá na skládku EKO-UNIMED s.r.o. Medlov.

Produkce komunálních odpadů v Dubicku

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce (t/rok)				
			2002	2003	2004	2005	2006
160103	Pneumatiky	O					
170107	Stavební suť (popel)	O	48,95	79,2	116,8	113,55	134,05
200101	Papír	O			9,3	9,52	8,54
	Nebezpečný odpad (celkem)	N				0,09	
200121	Zářivky	N					0,025
200123	Ledničky	N					0,66
130205	Motorové oleje	N					0,053
200126	Oleje a tuky	N					0,012
200133	Baterie a akumulátory	N					1,58
200135	Elektronická zařízení	N					0,237
200301	Směsný komunální odpad	O	20,9	35,57	42,5	34,8	54,45
150102	Kompozitní obaly	O					1
200102/150107	Sklo	O	11,78	13,08	15,376	20,12	22,01
200104/150102	Plasty	O	6,57	5,53	9,35	17,92	15,675
200140/170405	Kovy	O	5,5	2,405	5,085	6,301	7,556
Celkem			93,7	135,785	198,411	202,301	245,848

Vývoj produkce komunálních odpadů

Stejně jako jiné obce produkuje Dubicko stále více odpadů. V období 2002–2004 šlo každý rok o čtyřicetiprocentní nárůst.

Komunální odpad se skládá v největší míře z materiálů, které zbudou po vyřídění (tj. popel, saze, smetí, hliněné a porcelánové střepy, zemina a stavební materiál). Ročně narůstá množství těchto materiálů o třicet procent. V roce 2006 v Dubicku činilo 125 kilogramů na osobu.

Směsného komunálního odpadu připadá na každého obyvatele Dubicka 51 kilogramů. To je zhruba čtvrtina v porovnání s celorepublikovým průměrem. Momentálně není pro zbytkový odpad další využití. Odváží se proto, stejně jako směsný, na skládku v Medlově. Správně bychom tedy měli množství zbytkového a směsného odpadu sečíst a počítat se 176 kilogramy na každého obyvatele Dubicka. I to je ale výrazně méně než průměr v České republice.

Třídění odpadu v Dubicku

Občané obce nosí veškerý odpad v pytlích a vlastních nádobách na sběrná místa, kde je vybírán pod kontrolou po jednotlivých složkách. V obci je zaveden pytlkový systém odděleného sběru plastů

Mezi lety 2004 a 2006 se roční přírůstek snížil na deset procent. V roce 2006 připadlo na každého obyvatele 229 kilogramů odpadu.

a nápojových kartonů. Lidé třídí odpad do barevných igelitových pytlů a sami je odnášejí na sběrná místa v ulici Rybník a Na Pekle. Traktor je pak dle potřeby odváží na sběrný dvůr U hřiště.

Sběrná místa jsou otevřena každou první středu v měsíci od 16 do 17 hodin a každou sobotu od 11 do 12 hodin. Sběrná místa mají velikost dvanáct krát deset metrů a jsou na nich umístěny čtyři uzamykatelné kontejnery na tříděné složky komunálního odpadu (bílé a barevné sklo, plasty, železný šrot a zbytkový odpad po vyřídění – popel, saze, smetí, hliněné a porcelánové střepy, zemina a stavební materiál). V kontejnerech na sběrných místech se také odděleně ukládá nebezpečný odpad. Jeho svoz provádí na objednávku firma SITA CZ a.s., Olomouc. Plochy sběrných míst nejsou vodo hospodářsky zabezpečené.

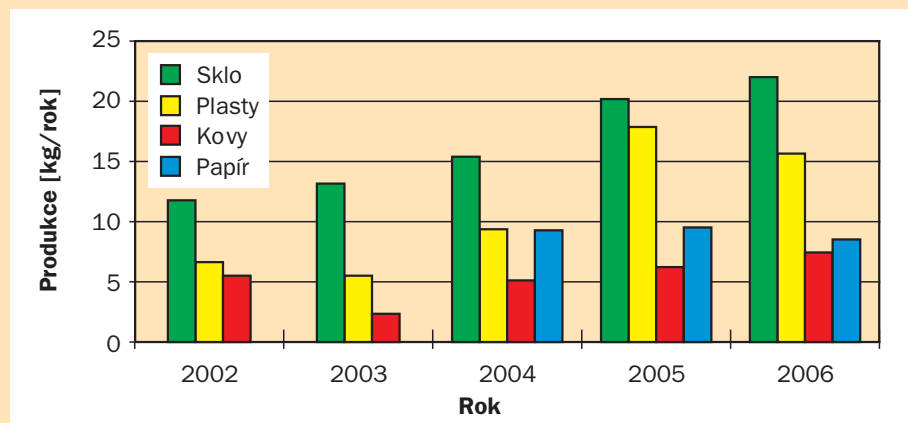
Dubicko podepsalo na separaci tříděných odpadů smlouvu se společností EKOKOM a.s. Plasty odebírá firma MOSEV plast s.r.o. Nová Hradečná, sklo JK MORAVA s.r.o. Šumperk.

Přehled kontejnerů v Dubicku

místo/typ kontejneru	plasty	bílé sklo	barevné sklo	popel	železný šrot objemný	popel/zbytkový odpad
ul. Rybník (vedle ČOV)	1	1	1	1	1	1
ul. Na Pekle	2	1	1	1	1	1
sběrný dvůr - u fotbalového hřiště	0	0	0	0	1	0
četnost sběru	1 x za týden a první středa v měsíci					

Podle obecní vyhlášky z roku 2006 platí každý obyvatel místní poplatek za odpad ve výši 250 korun ročně.

Výsledky tříděného sběru odpadů v Dubicku

Vytříděné nebezpečné složky komunálního odpadu se ukládají takto:

- Výbojky, zářivky, staré nátěrové hmoty, organická rozpouštědla, vyražené léky, olověné akumulátory, odpadní oleje sběrem do vyhrazených nádob na sběrných místech.
- Objemový odpad z domácností (televizory, lednice,...) do vyhrazených kontejnerů ve sběrném dvoře U hřiště. Každé první pondělí v měsíci lze také objednat odvoz dopravním prostředkem obce.
- Monočlánky do vyhrazených nádob ve všech prodejnách v obci.

Materiálové využití komunálních odpadů

Míra materiálového využití komunálních odpadů v obci se v roce 2006 pohybovala kolem 23 procent – tedy dvojnásobek českého průměru. Skla se v Dubicku vyseparovalo 20,53 kilogramů na osobu, plastů 14,62 a papíru jen 7,97. Obdobné hodnoty jako u papíru jsou i u kovů: 7,05 kilogramů na osobu.

Ekonomické údaje o nakládání s odpady v obci v roce 2006:

Příjmy:
 Poplatek od občanů : 250 094,- Kč
 Příjmy za odevzdání druhotných surovin 20 141,- Kč
 Příjmy celkem: 270 235,- Kč

Výdaje:
 Sběr a svoz NO: 16 267,- Kč
 Sběr a odvoz komunálních odpadů: 388 189,- Kč
 Výdaje celkem: 404 456,- Kč

Bilance celkem: - 134 121,- Kč
 tj. obec doplácí 33% nákladů.

Kontakt:

Velká strana 56
 789 72 Dubicko
 tel.: 583 449 052
 fax: 583 449 062
 e-mail: ou_podatelna@dubicko.cz
 www:
<http://dubicko.zabrezsko.cz/index.htm>

Dubicko
– sběrné místo s kontejnery

Dubicko
– sběrný dvůr U hřiště

Borovnice

Borovnice se nachází na jihu okresu Rychnov nad Kněžnou v mikroregionu Borec a obklopuje ji malebné podhůří Orlických hor. Skládá se ze čtyř částí: Přestavky, Borovnice, Rájec a Homol. Místní část Borovnice je ze všech největší. Jejím prvním známým držitelem byl v roce 1341 rod Sudličků z Borovnice. V obci stávala tvrz a v její blízkosti takzvaný Větší rybník, který napájel vodní příkop. Rybník se zachoval dodnes. Zachovala se také socha svatého Jana Nepomuckého z roku 1714 či kaple se sochou Panny Marie Mariazellské.

Přestavky leží v těsné blízkosti Borovnice. V písemných pramenech se objevily poprvé roku 1440 v souvislosti s jistým Matějem z Přestavk. Jeho synové v roce 1552 předali Přestavky i s tvrzí Mikulášovi z Bubna. Za jeho života byla tvrz přestavěna na renesanční zámek. V roce 1948, kdy zámek patřil Františkovi Kinskému, došlo ke znárodnění. V historických prostorách se usídlil borovnický národní výbor.

Rod Kinských dostal zámek nazpět roku 1995. V současnosti v něm sídlí obecní úřad, městská knihovna s veřejným internetem a nově zrekonstruovaná tělocvična. Na okolních pozemcích jsou dvě volejbalová hřiště, kde každoročně probíhají místní turnaje.

Podle zdrojů Českého statistického úřadu se počet obyvatel v obci vyvíjí takto:

Sčítání v roce	1900	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2006
Počet obyvatel	692	687	576	511	503	406	415	371	378

V roce 2006 žilo v Borovnici:

- 54 osob ve věku 0–14 let,
- 249 osob ve věku 15–59 let,

Stejně jako v Borovnici je i v Přestavkách socha svatého Jana Nepomuckého. Pochází z roku 1742.

Cesta z Přestavk do Rájce vede kolem Pěnového a Novorájeckého rybníka. Vedle se nachází dvě stavení, z nichž jedno bývalo zájezdním hostincem. Písemné prameny se o Rájci zmiňují poprvé v roce 1339. Na křižovatce v Rájci stojí jedna z nejstarších kapliček v okolí.

Stejně jako ve všech ostatních částech obce působí i v Rájci Sbor dobrovolných hasičů. Už po mnoho let organizuje hasičské soutěže a další aktivity.

Dominantou celé Borovnice je Homol. Rozprostírá se na výrazném návrší jihovýchodní části obce. V jeho centru se tyčí barokní poutní chrám Sedmibolestné Panny Marie. V letech 1692–1696 jej nechala postavit majitelka borovnického statku Terezie Eleonora z Ugarte. K jeho vchodu vede dohromady 153 schodů s šestnácti odpočívadly. Číslo bylo zvoleno tak, aby se poutníci mohli při stoupání modlit růženec. Počet schodů odpovídá množství Zdrávasů a odpočívadla Otčenášům. Jde o evropský unikát.

Sochy, které zdobily schodiště od roku 1767, pravděpodobně pocházely z dílny litomyšlských sochařů Hendrichů. Většina však byla do dnešní doby rozkradena.

- 188 mužů,
- 19 žen.

V obci Borovnice podnikají následující subjekty:

- 2 pohostinství,
- 2 zámečnictví,
- 3 stolařství, truhlářství a zpracovatelé dřeva,
- 2 prodejny potravin a smíšeného zboží,
- 1 zemědělský podnik.

Nejbližší devítiletá základní škola se nachází ve Lhotě u Potštejna. Ve školním roce 2005–2006 ji navštěvovalo 70 žáků. Na stejném místě je i mateřská škola, ve které bylo zapsáno 22 dětí.

Část dětí z Borovnice dojíždí do základní školy v Kostelci nad Orlicí.

Současné nakládání s odpady

Do roku 1990 se odpad z Borovnice odvázel na čtyři černé skládky v jednotlivých částech obce. Jelikož neodpovídaly požadavkům zákona, byly odstraněny a probíhá v nich rekultivace. V Rájci je na místě bývalé skládky les a v Borovnici orná půda. Směsný komunální a vytříděný odpad v současné době sváží firma EKOLA České Libchavy s.r.o. Směsný komunální odpad přepravuje na skládku České Libchavy.

Produkce komunálních odpadů v Borovnici

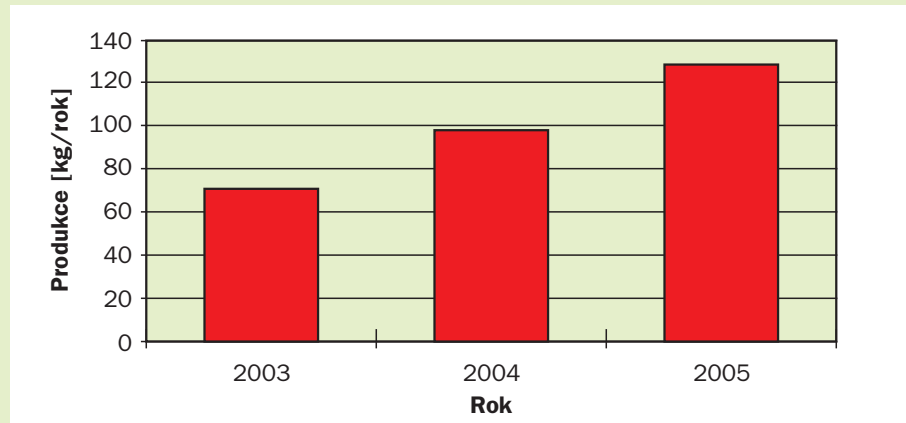
Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce (t/rok)		
			2003	2004	2005
160103	Pneumatiky	O	4,3		
200101	Papír	O		6,02	
200113	Rozpouštědla	N		0,1	0,015
200121	Zářivky	N		0,002	0,001
200123	Ledničky	N	0,32	0,44	0,36
200126	Oleje a tuky	N		0,09	0,075
200127	Barvy a lepidla	N	0,26		0,235
200133	Baterie a akumulátory	N	0,31	0,31	0,492
200135	Elektronická zařízení	N	0,75	0,87	0,86
200301	Směsný komunální odpad + objemný odpad	O	64,01	70,74	119,95
200307	Objemný odpad	O			
200102/150107	Sklo	O	1,79	2,903	2,986
200104/150102	Plasty	O	2,99	4,12	3,452
200140/170405	Kovy	O		12,79	0,185
Celkem			70,43	98,385	128,611

Vývoj produkce komunálních odpadů

Podobně jako v jiných obcích, roste i v Borovnici produkce odpadu. Meziroční rozdíl byl v letech 2003–2004 čtyřicet procent a v letech 2004–2005 třicet procent. V roce 2005 připadlo na každého obyvatele obce 340 kilogramů komunálního odpadu.

Skladované pytle plastů a nápojových kartonů

Komunální odpad se v největší míře skládá ze smíšeného komunálního odpadu. Jeho nárůst o více než deset procent v letech 2003–2004 a čtyřicet procent v letech 2004–2005 se významně podílí na celkové produkci odpadů. Za rok 2005 připadlo na každého obyvatele Borovnice na 317 kilogramů smíšeného komunálního odpadu, tedy tři čtvrtiny produkce v České republice.

Třídění odpadu v Borovnici

V Borovnici funguje pytlový systém sběru plastů a nápojových kartonů. Bílé a barevné sklo se vyhazuje do označených plastových zvonů. Momentálně jsou v každé části obce tři sběrná místa s těmito

zvonů. Svoz probíhá podle toho, jak jsou naplněny, minimálně však třikrát ročně. Na dvoře zámku v Přestavlkách jsou navíc kontejnery na železo. O jeho likvidaci se starají dobrovolní hasiči.

Plastové a tetrapakové obaly shromažďují domácnosti do stolitrových plastových pytlů. Obecní traktor je vysbírá každý poslední pátek v měsíci a umístí na dvůr u zámku, odkud se odváží jednou za čtvrt roku.

Papír lze odevzdávat pouze na základní škole ve Lhotě u Potštejna. Dvakrát ročně sváží v Borovnici nebezpečný odpad firma EKOPART s.r.o. Obec má pro separaci odpadů smlouvu se společností EKO-KOM a.s.

Přehled kontejnerů v Borovnici

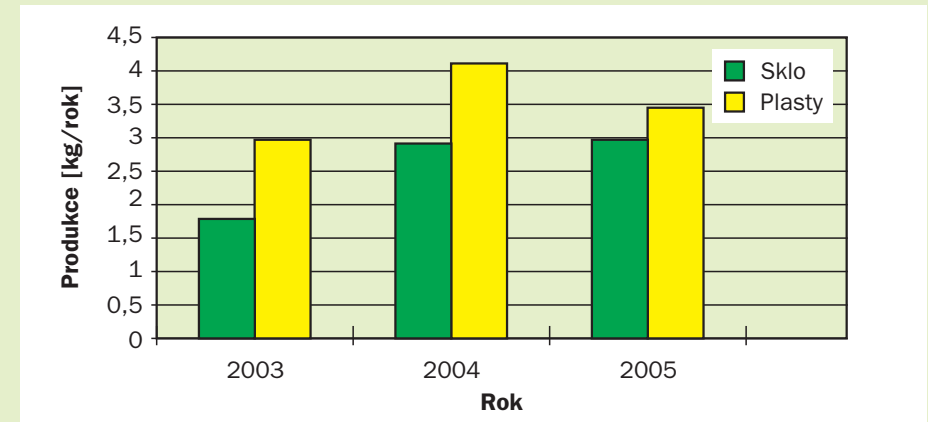
místo/typ kontejneru	bílé sklo	barevné sklo	železo
Přestavky	1	1	2
Borovnice	1	1	0
Rájec	1	1	0
Četnost svozu	dle naplnění (nejméně 3x ročně)		dle naplnění

Obecní vyhláška stanovuje místní poplatek 400 korun ročně pro všechny obyvatele s trvalým pobytem v Borovnici.

Plastové zvony na sklo

Výsledky tříděného sběru odpadů v Borovnici

Materiálové využití komunálních odpadů

Míra materiálového využití komunálních odpadů v obci se v roce 2004 pohybovala přes 28 procent. Přesahovala tak dvojnásobek průměru v České republice. V roce 2005 klesla na sedm procent. Příčinou je větší množství komunálního odpadu a dále absence evidence papíru, odevzdávaného do školy, a železa, sbíraného sdružením hasičů. Výtěžnost využitelných druhů komunálních odpadů v roce 2005 byla průměrná. Skla se vytřídilo 7,9 kilogramů na osobu, kovů jen 0,5. Nejlepších výsledků dosahují plasty. V roce 2005 se jich vyseparovalo více než 9,1 kilogramů na každého obyvatele Borovnice.

Ekonomické údaje o nakládání s odpady v obci v roce 2006:

Příjmy:
 Poplatek za odpad: 173 976,- Kč
 Příjmy za tříděný odpad: 19 217,- Kč
 Příjmy celkem: 193 193,- Kč

Výdaje:
 Sběr a svoz NO: 53 032,- Kč
 Sběr a odvoz komunálních odpadů: 272 182,- Kč
 Výdaje celkem: 325 214,- Kč

Bilance celkem: - 151 238,- Kč
 tj. obec doplácí 46 % nákladů.

Kontejner na smíšený odpad

Kontakt:

Obec Borovnice
 Přestavky 1
 517 41 BOROVICE
 tel./fax: 494 547 102
 mobil: 724 181 346
 e-mail: ou.borovnice@iol.cz
 www: <http://www.borovnice.info>

Ostopovice

První písemná zmínka praví, že v roce 1237 byly Ostopovice v rukou olomouckého biskupství. Na konci třináctého století měla v obci stát tvrz a panský dvůr. Postupně však zpustly až úplně zanikly. Dnes je Ostopovicou dominantou kaple svatého Jana Křtitele, postavená v roce 1893.

Ostopovice jsou zemědělskou obcí. Leží v nadmořské výšce 245 metrů u jihozápadního okraje Brna. Okolo protéká říčka Leskava. V okolí Ostopovic se zvedají zalesněné stráně a kopečky Bobravské vrchoviny. Na jednom z nich se rozpíná ovocný sad. Okolí je populární chatovou a zahrádkářskou oblastí.

Podle zdrojů Českého statistického úřadu se počet obyvatel v obci vyvíjí takto:

rok	2001	2002	2004	2005
počet obyvatel	1298	1367	1383	1380

Produkce komunálních odpadů v Ostopovicích

Kat. č. odpadu	Název druhu odpadu	Kat. odpadu	Produkce [t/rok]					Změna produkce [%]				Měrná produkce v r. 2005 [kg/os]
			2002	2003	2004	2005	2006	03/02	04/03	05/04	06/05	
160103	Pneumatiky	O	141 ks	85 ks	1,005	1,245	1,008			123,88	80,96	0,90
170107	Stavební suť	O			6,25	29,5				472,00	4,53	
200101	Papír	O			6,84	3,5				51,17	4,96	
200113	Rozpouštědla	N	0,03	0,051	0,05	0,01	0,06	170,00	98,04	20,00	600,00	0,01
200114	Kyseliny	N	0,01	0,001	0,004			10,00	400,00			
200115	Zásady	N				0,05						0,04
200117	Fotochemikálie	N	61	0,01								
200119	Pesticidy	N	0,021	0,02	0,0001	0,029		97,56	0,50	29000		0,02
200121	Zářivky	N	19 ks	20 ks+	0,003	0,005	0,002			166,67	40,00	
200123	Ledničky	N	19 ks	3 ks	0,684	0,288	0,045			42,11	156,25	0,21
200126	Oleje a tuky	N	0,11+	0,051	0,036	0,212	0,15		70,59	588,89	70,75	0,15
200127	Barvy a lepidla	N	0,316	0,342	0,165	0,68	0,43	108,23	48,25	412,12	63,24	0,49
200131	Cytostatika	N	0,01	0,002	0,007	0,005		20,00	350,00	71,43		0,00
200133	Baterie a akumulátory	N	0,72	0,07	0,556	0,384	0,7			69,06	182,29	0,28
200135	Elektronická zařízení	N	55 ks	41 ks	0,765	0,525	0,616			68,63	117,33	0,38
200301	Směsný komunální odpad	O	325,9	308	290,58	295,23	189,6	94,52	94,34	101,60	64,22	213,93
200307	Objemný odpad	O			1,28	3,8	10,2			296,88	268,42	2,75
200102/150107	Sklo	O	5,815	7,04	7,21	7,93	6,05	121,07	102,41	109,99	76,29	5,75
200104/150102	Plasty	O	4,408	4,487	4,92	4,96	5,62	101,79	109,65	100,81	113,31	3,59
200140/170405	Kovy	O	12,72	22,52	12,34	10,98	15,48	177,04	54,80	88,98	140,98	7,96
20108	Agrochemické odpady	N					0,002					
200129	Detergenty	N					0,04					
Celkem			349,2	342,5	318,6	338,18	262,4					245,05

V březnu 2007 žilo v Ostopovicích:

- 246 osob do 18 let,
- 813 osob do 60 let,
- 330 osob nad 60 let.

V Ostopovicích podnikají následující subjekty:

- 3 pohostinství,
- 1 penzion,
- 2 kadeřnice,
- 2 zámečnictví,
- 3 stolařství,
- 1 výroba spojovacích materiálů,
- 1 prodejna chovatelských potřeb,
- 1 opravná elektrozařízení,
- 1 opravná a prodej bojlerů,
- 1 prodejna potravin,
- 1 velkoobchod s potravinami,
- 2 instalatěři,
- 3 autoopravny.

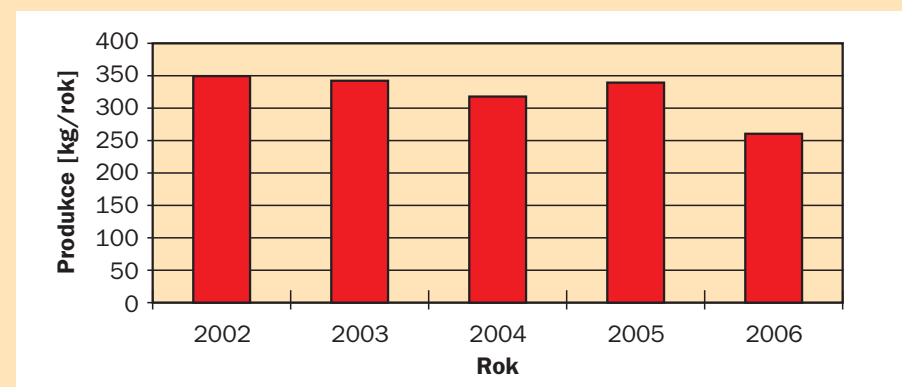
V obci se nachází také malotřídní základní škola. Ve školním roce 2005–2006 v ní bylo zapsáno 32 žáků. Mateřskou školu s kapacitou 60 míst navštěvovalo ve stejné době 51 dětí.

Současné nakládání s odpady

Odpady byly do devadesátých let odváženy na skládku Pod Panským kopcem. Nesplňovala však požadavky zákona a v roce 2002 byla zalesněna. Svoz směsného komunálního a vytríděného odpadu provádí od počátku 90. let firma A.S.A. Směsný komunální odpad se ukládá na skládce v Žabčicích a po vytrídění míří na dotřídovací linku v Třebíči.

Vývoj produkce komunálních odpadů

Jako jedna z mála obcí se Ostopovice mohou chlubit klesající produkcí odpadů. Meziroční rozdíl je šest procent. V roce 2005 připadlo na každého obyvatele 245 kilogramů odpadu. Výkyv v roce 2004 je zřejmě způsoben zpřesněním evidence.

Největší podíl na komunálním odpadu má směsný komunální odpad. Produkce komunálního odpadu výrazně klesá právě díky šestiprocentnímu meziročnímu rozdílu v množství směsného odpadu. V roce 2005 připadlo na každého obyvatele Ostopovic 213 kilogramů směsného komunálního odpadu, tedy polovina průměrné produkce v České republice.

Třídění odpadu v Ostopovicích

V obci funguje systém odděleného sběru plastů, nápojových kartonů, papíru, bílého a barevného skla. Slouží k tomu rozlišené kontejnery (viz foto na titulní straně), umístěné na pěti sběrných místech.

Na ulici U dráhy obec provozuje sběrný dvůr odpadů o rozloze 20 krát 25 metrů.

Provozní doba je každou sobotu od devíti do jedenácti hodin. Ve sběrném dvoře se nachází dva velkoobjemové kontejnery na objemný odpad. Sběrný dvůr nestojí na vodohospodářsky zabezpečené ploše a není dostatečně vybaven ke sběru nebezpečných odpadů a autovraků. Nelze

v něm dokonce ani odevzdat všechny odpady, které se v Ostopovicích třídí. O nebezpečný odpad se stará firma A.S.A. Sváží ho dvakrát ročně.

Pro separaci tříděných odpadů má obec smlouvu s firmou EKO-KOM a.s.

Přehled kontejnerů v Ostopovicích

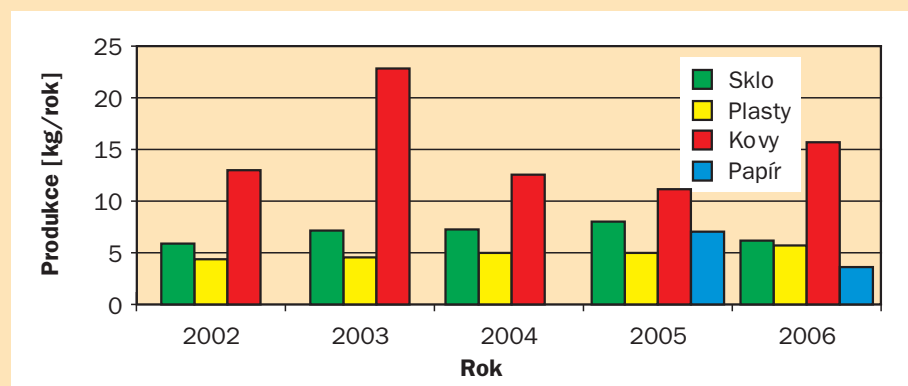
místo/typ kontejneru	plasty/nápojové kartony	bílé sklo	barevné sklo	papír
Branky	2	1	1	1
Na Rybníčku	2	0	1	1
ZŠ Ostopovice	2	0	1	1
Obchod ul. Nová	2	1	1	1
ul. Sadová	1	1	1	1
sběrný dvůr	0	0	0	2
četnost sběru	1 x za 14 dní 1x týdně (1.5. – 30.9.)	1 x měsíčně	1 x měsíčně	1 x měsíčně

Podle obecní vyhlášky z roku 2006 platí všichni obyvatelé Ostopovic místní poplatek za odpad ve výši 480 korun ročně. Na slevu sto korun mají nárok lidé starší 75 či mladší šesti let a držitelé průkazu ZTP či ZTP-P. Lidé, kteří vlastní na území obce například chatu, kde není nikdo nahlášen k trvalému pobytu, platí ročně 250 korun.

Materiálové využití komunálních odpadů

Míra materiálového využití komunálních odpadů v Ostopovicích se v roce 2006 pohybovala nad dvacetí procenty. To je jeden a půlkrát více než celorepublikový průměr. Výtěžnost z třídění využitelných druhů komunálních odpadů je velmi nízká. V Ostopovicích na každého připadá 4,35 kilogramů skla, 4 kilogramy plastů a jen 2,5 kilogramů papíru. Nejlépe si vedou kovy, kterých se vytrídilo v průměru jedenáct kilogramů na osobu.

Výsledky tříděného sběru odpadů v Ostopovicích

Ekonomické údaje o nakládání s odpady v obci v roce 2006:

Příjmy:	
Poplatek za odpad:	722 108,- Kč
Příjmy za tříděný odpad:	55 476,- Kč
Příjmy z pronájmu kontejnerů:	1 200,- Kč
Příjmy celkem:	778 784,- Kč

Výdaje:	
Sběr a svoz NO:	29 736,- Kč
Sběr a odvoz komunálních odpadů:	727 549,- Kč
Výdaje celkem:	757 285,- Kč
Bilance celkem:	+ 21 499,- Kč
tj. obec má vyrovnaný rozpočet.	

Kontakt:

Obec Ostopovice
U Kaple 5
664 49 Ostopovice
tel/fax: 547 211 381
e-mail: evidence@ostopovice.cz
www: <http://www.ostopovice.cz>

Přínosy odpadové koncepce pro obec

Na jednáních se zástupci samospráv a obecních úřadů spolupracujících obcí často slyšíme otázku: Proč je dobré, zaobírat se teorií a koncepcí odpadového hospodářství? Pružná a praktická opatření by byla podle některých účinnější.

Mnoho obcí vytváří systém odpadového hospodářství už tím, jak nárazově řeší aktuální problémy. Málokterá se ale zamýšlí nad koncepčními změnami, které by systém celkově zefektivnily. Každá obec má možnost ovlivňovat nabídku služeb pro své obyvatele. Může například, podobně jako Dubicko, poskytovat pouze jeden způsob, jak s odpady nakládat. Může také organizovat informační kampaň a podněcovat poptávku po třídění či prevenci vzniku odpadů. Většina obcí se však pokouší kombinací těchto možností vytvořit systém hospodaření, který by odlehčil obecnímu rozpočtu a přenesl více odpovědnosti na občany.

Jak ale posoudit co je přínos a co mrhání prostředky? Odpověď by měla nalézt právě koncepce odpadového hospodářství.

Koncepce odpadového hospodářství má několik přínosů:

- Umožní porovnání stavu před a po zavedení změn. Aby bylo s čím srovnávat výsledky nových opatření, měly by se nejprve analyzovat dosavadní postupy nakládání s odpady. Je nutné k nim přistupovat z hlediska celkového množství odpadu, množství a kvality vytríděných složek i dopadu na obecní pokladnu.
- Měla by nalézt oporu v legislativě, v Plánu odpadového hospodářství České republiky i krajů a reagovat na jejich cíle. A to proto, aby nakládání s odpady v obci směřovalo, s ohledem na místní poměry, k vytyčeným cílům.
- Napomůže k definici slabých míst odpadového hospodářství obce. Míst, která jsou ve srovnání s ostatními obcemi, plány odpadového hospodářství a legislativou nedotažená, nevyužívaná nebo úplně chybí.
- Kvůli omezenému obecnímu rozpočtu by měla stanovit priority ohledně toho,

čím se bude odpadové hospodářství zabývat. Stejně tak by měla mít krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé konkrétní cíle, ke kterým chce nakládání s odpady směřovat.

- Vyčíslí náklady na jednotlivá opatření a zároveň zhodnotí, nakolik je jejich uskutečnění reálné.
- Zjednoduší čerpání prostředků z evropských fondů. Zvýší věrohodnost projektu žadatele, zajistí soulad s platnou legislativou a strategickými dokumenty krajské a národní úrovně.
- Koncept by mělo schválit zastupitelstvo obce či města. Představitelé samosprávy by měli dostat mandát k realizaci jednotlivých opatření s tím, aby se zachovala kontinuita hospodaření s odpady bez ohledu na střídání politické reprezentace po komunálních volbách.

A kam má směřovat ideální koncepce odpadového hospodářství?

Měla by se soustředit především na prevenci vzniku odpadů. Je nutné, aby usnadňovala recyklaci a s ní spojené třídění odpadů. Jen tak lze dosáhnout vysoké míry zapojení do systému sběru. Je rovněž potřeba dobře komunikovat s občany, aby sami své odpadky správně a aktivně třídili. Čistota složení odpadů totiž ovlivňuje odbyt. O jednotlivých cílech a opatřeních by se mělo jednat s podniky a občany v obci.

V čem pomůže Hnutí DUHA?

Hnutí DUHA se podílí na přípravě koncepcí odpadového hospodářství pro obce a města. Nabízíme pomoc i dalším obcím, městům a mikroregionům. Před vlastním aktivním zapojením usilujeme o to, aby se nejprve prostřednictvím koncepce vytvořilo prostředí, kde bude možné daná opatření provádět. Koncepce s jasnými cíli a deklarovanou podporou od zastupitelů i občanů umožňuje efektivně využít lidské zdroje a dosáhnout měřitelných pokroků v systému odpadového hospodářství.

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás.

Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.

Vydalo Hnutí DUHA

Tomáš Příkryl,
Červen 2007

A) Bratislavská 31,
602 00 Brno
T) 545 214 431
F) 545 214 428
E) info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Tento dokument byl vytvořen
za finanční pomoci Evropské unie.

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědné Hnutí DUHA a nelze jej v žádném případě považovat za názor Evropské unie.